

mi ÚJSÁG

nálunk?

A VICTORIAI MAGYAR TÁRSASKÖR HAVI TÁJÉKOZTATÓJA

ŐRSÉGVÁLTÁS A KISISKOLÁBAN

Társaskörünkben a Vezetőség szabályszerű évi cseréjén kívül van néhány nagyon jelentős "kulcspozíció", amelyet az tölt be, aki vállalja és alkalmas rá, és ameddig a szendvyei körülményei engedik. - Lapunk más helyén beszámolunk róla, hogy Viskai Éva lemondott a kisiskola irányításáról. Sajnálatlaltal vettük tudomásul Éva elhatározását; megértjük, hogy ezt a nehéz és felelős, teljes munkát már elég hosszú ideig végezte és a pihenést megérdemli. Reméljük, hogy nem vonul véglegesen vissza a társasköri életből és segítségére számíthatunk a fiatalok irányításában éppen úgy, mint a magyarok további problémáiban.

Meggyűjtötök és kielgítő tudat az, hogy a kisiskola vezetését olyan kezekbe adja át, amelyek már meggyőzően megmutatták hozzáértését és tehetőségét az ifjúság irányításában. Vaskó Józsefné (Petácz Olga) veszi át a kisiskolát, akitől joggal reméljük, hogy munkásságát sem a szűkebben vett tanítási tervre, sem a hivatalosan beiratkozott tanulókra nem fogja korlátozni, hanem az egész magyar fiatalodot be fogja vonni kulturális és művészi terveihez, mint ahogy azt a múltban is csinálta. Ezáltal könnyű dolga lesz: a táncsoport felső és alsó tagozata máris szervezett egységeket bocsát rendelkezésére, ahol a szemmel látható lelkesedés kiváló táptalajt ad a kulturális tervek részére.

- A kisiskola, a táncsoport és a neargiben megalakult Bartók senior csoport egy csoportra megteremtette a kor szerinti tevékenység megmozgását, és a nyelvi probléma, amely a legutolsó közgyűlésen olyan keserű ellentéteket robbantott ki: csak a szeniorok részére létezik igazán, így előbb-utóbb kialakásra van időve. A fiatalok kétnyelvűsége nyilvánvaló, erős hangsúlytal az angol. A kettő közötti korcsoport több-kevesebb könnyedséggel beszéli mindkét nyelvet és pótolhatatlan szolgálatot tesz a magyarságnak a csak angolul beszélő gyerekek és a csak magyarul beszélő öregek összefűzésével.

Mindenki ismeri Magyarországnak azt a néhány évvel ezelőtti súlyos, szinte reménytelen helyzetét, amit a születési arányszám katasztrofális súlyesedése okozott. Fekete Gyula*) rávilágít a részleteire annak a szívszűz küzdelemnek, amelyet a magyar társadalom kifejt ennek a helyzetnek az orvosolására. Ez a küzdelem még nem fejeződött be, de a legjobb uton van a tökéletes győzelem felé. Ha mást nem ért volna el a hazai magyarság az elmúlt években, csak ezt a csodával határos megfordítást egy öngyilkos tendenciának - csodálatunkat és elismerésünket nem tagadhatjuk meg tőle. És nem ez az egyetlen. Viszamenlkezésen a 15-20 év előtti pesszimista jóslatokra, amelyek a "kolhoz" rendszert a magyar parasztság sirjának tekintették. A legutóbbi események azt mutatják, hogy a magyar parasztság virágba szökkentette a szövetkezetek nagybirtok termelését, kiegészítve a háztáji gazdaság tipikus kisgazda módszerével. A nemzetközi sajtó nagy elismeréssel nyilatkozik a szocialista rendszer magyarországi változatról. Vannak, akik a magyar rendszert összekötő kapocsnak tekintik a szocialista és a kapitalista életforma között. És nyugodtan merem állítani, hogy az otthoni magyar tisztelettel és várakozással tekint az emigráns magyarság állásfoglalására: segítséget és biztatást vár abban a küzdelemben, amelyet a súlyos nemzetközi nyomás ellenében kell lefolytatnia.

- Jövő álláspontunkat a mai fiataloknak kell kiformálnia. Egyetlen generációnak sincs joga a maga hitét és filozófiáját rákényszeríteni az utának jövőre. Meglátjuk - ha még élünk addig - hová tart és ér el a következő generáció.

- Befejezésül hangsúlyoznom kell azt, hogy az itt felsorolt gondolatok kivétel nélkül a magam személyes felfogását tükrözik, távol áll tőlem, hogy híveket toborozzak a magam felfogásának. Tisztelettel és megbecsüléssel fogadom mindezeket a véleményeket, amelyek ettől eltérnek, és remélem, hogy mások is tiszteletben fogják tartani az Enyémet.

Fali Bácsi

* LÁSD A 6-TOLDALON

NEGYEDSZÁZADOS FORDULÓJA

Az Augusztusi számban jelzett előkészületek lázasan folynak. A szervező bizottság egyre sürűbben üldezik, a kiállítás anyagát lassan gyűlekezik és az ünnepi program kezd alakot öltetni. A hirdetési kampányt és a plakátokat szeptember végére tervezzük. A hónapok óta tartó munka eredményei közül a legfontosabb talán a vendégszónokok lekötése és az ünnepség és a kiállítás helyének megszerzése volt.

A kanadai kormány három szintjéről: Allan McKinnon a federalis, Bill Vander Zalm miniszter a provinciális, és Mayor Tindall a municipális kormányt fogják képviselni a 23.-án este tartott emlékünnepélyen. 24.-én délelőtt Victoria polgármestere fogja megnyitni "REMEMBER HUNGARY" című emlék kiállításunkat és polgármesterei "deklarációban" az Október 25.-én kezdődő hetet "Magyar Hét"-nek fogja nyilvánítani.

Az idei ünnepség a hőseinkre való emlékezés mellett, nem annyira gyászünneppé, mint inkább az eredmények számbavevése és "Thanks Giving" jellege lesz és az elmult negyedszázad kanadában töltött szabad és boldog éveire fogja a hangsúlyt helyezni.

A Newcombe Auditoriumot csak magyarokkal nem tudjuk megtölteni. Célnk minél több kanadai barátot, ismerőst elhozni, tehát nivós műsort kell összeállítanunk és az ünnep teljes egészében angolul fog lefolyni. Kérem idősebb honfitársainkat is, hogy ne zugalódjanak az angol nyelv miatt és ne maradjanak otthon. Nem elég ha csak egymásnak mondjuk el ami fáj, időről-időre, legalább a nagyobb évfordulókon emlékeztetni kell a világot is arra, hogy miért vagyunk mi itt? Ezzel nem csak befogadó hazáknak de az otthonmaradott magyar testvéreinknek is hasznára vagyunk.

A magyarság megismerését, kulturánk, történelmünk és ezzel problémáink megértését is fogja elősegíteni a kiállítás amit a McPherson Theaterbe fogunk tartani. Itt minden szépet és jót megpróbálunk magunkról elmondani és megmutatni. Tájak, képek, népművészet, tudományos és sport eredmények stb. Reméljük, hogy munkánk a kanadaiak felől sikert és elismerést fog hozni. Azt azonban tudjuk, hogy magyar oldalról kritikában nem lesz hiány, de csak azokat hallgatjuk meg akik segítenek is. Akinek van valami szép magyar témájú tárgy vagy kép amit kölcsön adna, vagy segítő ötlete, vagy egy kis feláldozható szabad ideje, az kérem hívja a szervező bizottság valamelyik tagját/B.Géza, NémethJóska, Z. Sara, Viszlai Jancsi.

Berkó Géza

GYERMEKJÁTÉK

SZÉP ERNŐ

Mikor én kis fiú voltam,
Kis lovom nem lovagaltam,
Nem volt nekem ponnilovam,
Ponnilovam,
Ponnilovam,
Pedig de szép, mikor roham.

Ponnilovon sose ültem,
Kis biciklin se repültem,
Nem volt szép kis kerékpárom,
Kerékpárom,
Kerékpárom,
Pedig de jó rajta nyáron.

Nem volt nekem mesés könyvem,
Nem volt csak iskolás könyvem,
Pedig de jó otthon este,
Othon este,
Othon este,
Lapozni ábrát keresve.

Sohase volt cifra kockám,
Kis kastélyom meg tornyockám,
Kis hajóm meg kis vasútam,
Kis vasútam,
Kis vasútam,
Én utazni sose tudtam.

Én nem kaptam kardot, csákót,
Sárgarézbal messzilót,
Sose viték hippodromba,
Hippodromba,
Hippodromba,
Jó, hogy lyukas volt a ponyva.

Az a ponyva szétment régen,
Elmúlt az én gyermekésem,
Én már régen felserdültem,
Felserdültem,
Felserdültem,
A nagyok közé kerültem.

Én játékok már nem kérek,
A sok ponthól rí se érek,
De meghalok én is egyszer,
Én is egyszer,
Én is egyszer,
S a mennyországba megyek fel.

Kiállok majd a tejútra,
Arra viz az isten útja.
Az ujjamat majd felnyújtom,
Majd felnyújtom,
Majd felnyújtom,
Ha ebédre a tejúton.

Észrevesz az isten engem,
Megszólalok a nagy csendben:
„Kérem, én még nem jászottam,
Nem jászottam,
Nem jászottam,
Jászani szeretnék mostan.”

Megfogja majd a kezemet,
Angyalok közt maga vezet
Szegény gyerek otthonába,
Othonába,
Othonába,
Mennyei gyerekszobába.

Hogyis kedvem abba telik,
Ponnióvam megnyergetik,
Kis biciklim előhozzák,
Éldőhozzák,
Éldőhozzák,
Ugy járom a mező bosszút.

Égmezőben alkonyában
Szép pillangók fogok ottan,
Ujjamon lesz aranypora,
Aranypora,
Aranypora,
Le nem mosom róla soha.

Megkapom ott károm, csákom,
Sürgénzből messzélátóm,
Képeskönyvem, cifra kockám,
Cifra kockám,
Cifra kockám,
Lesz kaszálóm meg totyogcsákm.

Ami nem volt, lesz ott jócskán,
Kis vasútam, meg hajócskám,
Élvezem majd minden reggel,
Minden reggel,
Minden reggel,
Milió szegény gyerekkel.

SZEPTEMBERI PROGRAMMUNK

A Labor Day hosszú week-end miatt ez a számunk kissé elkésve jut olvasóink kezébe: kérünk mindenkit, hogy gondosan és idejében olvassa el a programzotokat, hogy részt vehessen a Társas-kör, a tánc csoport és a szenior csoport tevékenységében.

- A Női csoport gyűlése szept.9-én már lezajlott a lap kiadása alatt.

- A Tánc csoport fiataljai hétfőn, szept. 14-én kezdik rendszeres gyakorlataikat az S.J.Willis high school épületében, 923 Topaz Ave. 7-8.30.

- Szept. 17-én csütörtökön a Bartók szenior csoport összejövetelt tart a Knox Presbyteriánus templom gyűléstermében. Ennek a programját külön közöljük.

- Ugyanezen a napon (IX.17) lesz a kisiskola megnyitása este 7 és 8:30 között a Lansdowne High Schoolban. A kisiskola irányítóját és Vaskóné (Petách) Olga vezeti át. - A Társas-kör szomoru szívvel búcsuzik Visszai Évdől, aki az utolsó három évben nagy ambícióval és sikerrel vezette az iskolát. Köszönetet mondunk neki és munkatársainak - Watson Gizellának elsősorban - odaadó munkásságukért és reméljük, hogy a jövőben is támogatni fogják a Társas-kör fiataljainak a munkásságát.

- Szept. 19-én, szombaton a tánc csoport a Luxton Fairgroundon fog szerepelni, ahol léghajósítás és eladás lesz a tánc csoport reginai szereplése javára, szombaton és vasárnap. A tánc csoport és a körülötte kialakult családi kör lelkesen dolgozik az előkészítésen.

- Ugyancsak szept. 20-án lesz a kolbászeladás, ahogy azt már többször is beharangoztuk. Az eladás helye nem Kádár Emánál lesz, hanem Goelle Ferenokhnél: 3501 Salsbury Way. Telefon előjegyzést továbbra is Kádár Emma vesz fel. A kolbász \$ 3.- fontonként. Eladás ó. u. 2-től.

- A harmadik nyugatkanadai táncfesztivál Reginában lesz, október 9 és 12 között. Táncosaink mindkét csoportja részt vesz a kanadai magyarság ezen a jelentős megmozdulásán. - Természetesen a költségek tetemesek, és kérjük, hogy mindenki, aki teheti, vegyen részt a hozzájárulásban, akár munkával, akár anyagi támogatással. Tánc csoportunk más kitűnő nevet vívott ki magának. "Noblesse oblige", ennek a névnek becsületet kell szereznünk Reginában is.

- Szept. 26-an, szombaton lesz süreti táncunk: meg néhány jegy kapható a vezetőség tagjainál. - Az 1962 évi választás előkészítéséért a vezetőség a következő jelöltbizottságot kérte fel: Apt Kamill, Haynell Ilona, Kádár Emma, Kovács Marcsi és Tattay Pál.

Mindenkit szeretettel várunk!

Kádár Emma, elnök

A LAMPSON STREET-I ISKOLÁBAN

Oktober 18.-án, vasárnap 11:00 és ó. u. 1:00 között "Open House" lesz, amelyen mindenki megtekintheti a részünkre felajánlott termeteket. Az iskola előtt megy el a 24-es és 26-os autobusz; a 15-ös és 23-as is megáll a Lampson Street sarkán és néhány perces sétával elérhetjük az iskolát. - Ugyanezen a napon, az Open House lezárása után rendkívüli köngyűlést tartunk a Windsor Park gyűléstermében, amelyen határozni kell a Lampson Street-i helyiségek bérlete felett. Kérjük a Kör tagjait, hogy legyenek ott teljes számban a gyűlésen. Kezdeté ó. u. 2 drakor.

A "BARTÓK" CSOPORT VÁLASZTMÁNYA

Apt Sacit kérte fel a havi összejövetelek kulturális programjának az irányítására. Szept. 17-i összejövetelünk csütörtökön ó. u. 3 és 5 között lesz a Knox presbyteriánus templom gyűléstermében. Az előadást Klina Imre fogja tartani Latinamerikai utazásairól, vetített képek kíséretében. - Utána sort kerítünk a folyó ügyek megbeszélésére.

- Vendégeket szívesen látunk.

TÜRJE MIKLÓS EMLÉKEZETE

A Túrje családtól az alábbi köszönőlevelet kaptuk:

To our friends,

We extend our heartfelt thanks to all of our Hungarian and Canadian friends for their support and sympathy during this period of great loss. My father was known and loved by many of you, and your regret and sadness at his passing was evident by the spontaneous assistance which so many of you extended to our family. In particular we thank Sebő Ernő from Calgary, Benkő Géza and Tattay Pál bácsi for their tributes to my father, at the funeral and in the ÚJSÁG. We are grateful to you all for making this difficult time easier.

Túrje Pál

KIS TÁNCOSNŐK
HÍMEZNI TANULNAK

RIMÓC-I
NÉPVERSELET

APT. KINGA
FELVÉTELEI

KIS TÁNCOSNŐINK
HÍMEZNI TANULNAK

RIMÓC-I
NÉPVISELET

ÉPT KINGA
FELVÉTELEI

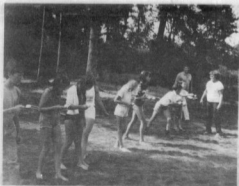

PIKNIK ÉS GYERMEKNA

PIKNIK ÉS GYERMEKNAP

A Budapest megjelenő Teológia című folyóirat 1980. évi második számában figyelmre méltó nyilatkozat jelent meg a magyar családok jelenkori otthoni helyzetéről. Tesztérikké írás, s feltétlenül megérdemli, hogy tudomást szerezzünk róla, sőt — mi több: minél szélesebb nyilvánosság előtt foglalkozunk vele. Hiszen a család, mint a legkisebb természetes közösség, kiinduló bázisa és mindenkor a legfőbb biztosítéka egy nemzet jövődjének. Előreléti nép- és nemzetvédelemlről csak akkor beszélhetünk, ha ennek a közösségi feladatnak alapjait a család- és gyermekvédelem intézményes megszervezésével teremtik meg.

Hasonló gondolatokat vetít előnk Fekete Gyula minden eddigi könyvével: „Éljünk magunknak” (1972), „Mindene megvan?” (1973), „Levelek a magányról” (1977). E könyvek otthoni, Magyarországon széles körvéleményt mozgattak meg, ami arra vall, hogy a család és a gyermekszületés problémája — legalábbis a közösségi felelősséget felismerő társadalmi körökben — lelkiismereti kérdéssé vált. Ha idekint az emigrációban sokkal többet nem is tudunk tenni az otthoniak gondjainak enyhítésében, mint egyelőre csak annyit, hogy igyekszünk elmélyülni az otthonból magyar társadalom problémáinak megértésében és felmérésében, s e megérteket hangos szóval is kimondjuk, — már ez is erkölcsi támogatást nyújthatunk mindazoknak, akik nemzeti létünk megtartásáért és jövő biztosításáért dolgoznak. E megértés és a közérdeklődés kialakítása, tudatosítása érdekében közlünk most részleteket Fekete Gyula nyilatkozatából.

Közös gondunk: a család

Kezdem a legelején, azzal ti., hogy a termelő-közponú család, tehát ami idáig termelői egység volt, az mindenütt a világon a civilizált országokban felbomlott, nálunk nagy útemben 1945 után. — A kisparaszti gazdaságok, a kisiparok oldódása a nagyiparba, a térszomgalomba való felszívódása után megváltoztak a családok meghatározó alapvető körülmények. A család fogyasztói jellegűvé vált. Abban a családban, amelyik termelés szempontjából is egységes kís sejt volt, a gyerekek sokszor 5—6 éves korukban betársultak a családi termelésbe. A fogyasztó közponú családnál, ahol bérből, fizetésből élnek a szülők, ott bizony a gyerek mindig kiadás. Más jellege van a gyermeknevelésnek is.

Csak azért utalok erre, mert mindenütt a világon ezzel párhuzamosan kezdődik a családlétszám fogyása —, ahogy átalakult a család termelői egységből fogyasztói egységgé. A legutóbbi évtizedekkel és együtt járt a szülelésszabályozás új lehetőségeivel és sok minden egyébbel. Mindenképpen összegeződtek ezek a hatások annyira, hogy nálunk különösen akkor, amikor az abortusz szabaddá tették — 1957-ben, ha jól emlékszem, — 1958-tól kezdve a szülelésszám negatív előjelet vett fel, vagyis a kellő utánpótlást nem biztosította. Jellemzőül mondom, hogy 1958 után 16 évig mintegy 700 ezerrel kevesebb gyerek született, mint az előző 16 évben, amiben benne voltak még a háborús esztendő is. Tehát a népesség szinttartatásához képest ez a negatívum, ez a 700 ezer ember öt Don-kanyart jelentett, amit 16 békeév alatt az utánpótlásból csináltak. Nem számítom ehhez még az abortuszt, ami 3 millió volt.

Ezt a hátszázazres fogyást persze nem lehetett azonnal észrevenni. Mert hogy mást ne mondjak, az 1960 és 1970 közötti népszámlálást összehasonlítva, 337 ezerrel növekedett a lakosság létszáma, úgy látszott, mintha szaporodnának, pedig a nyugdíjasok száma nőtt kb. 700 ezerrel. A világ leggyorsabban előregedő országa vagyunk, és ez a népességi öregedés ez idő szerint is tart. Konkrétan azt jelenti, hogy 16 év alatt csak öregekkel „szaporodtunk”, a gyerekek, azok fogytak. — Összefoglalva, ez volt tehát a mi gondunk 1958 után, amikor csak átlagember még nem tudta, hogy így fogynak.

1962-ben kezdett ez a téma jelentkezni az irodalmi lapokban. Bozóky Éva egyik cikkére jól emlékszem. Illyés Gyula, Bor Ambrus írt erről. Az 1962-es év emlékezetes volt. Új világörököt csináltak A legkevesebb gyerek nálunk született. Ha jól emlékszem, 12 ezreket, kb. 126 ezer születés lehetett. Akkor már sokan tudták, milyen nagy a fogyás, hogy itt már nem a népszaporulat a kérdés, hanem a népesség szinttartatása. Ehhez csináltak a 700 ezres minuszit. Az első 15—17 évben ez nem jelentett társadalmi gondot, sőt emelte az életszínt. Ez azt jelentette, hogy 700 ezer gyerekként megettük penkástul, kireklisztul, kiskocsistul, mindenesül. Ettől hirtelen. Végso soron az utánpótlási fogyás csak akkor jelent gondot az orszagnak, amikor már azok, akik hiányoztak a gyerekekből, a családból, a családi költségvetésből, azok hiányozni kezdenek a munkapadok melletti is. Ez a szakasz a 70-es évek végén kezdett bekövetkezni. Ettől kezdve fogy a munkaerő, az utánpótlás.

Már 1964-ben javaslatot tettem a gyermekgondozás először, majd azután többször is a nyilvánosság előtt. Kiemeltem, hogy egy bűfsőidei férőhely az államnak 1000—1100 Ft-ba kerül a szülői hozzájáruláson kívül. Tehát javasoltam, hogy vágják ketté ezt az 1100-at, utjanak 600 Ft-ot annak az anyának, aki három évig vállalja ezt, és jól jár az állam, jól jár az anya, jól jár különösen a gyerek. Mert a gyerekeknek hároméves koráig nagy szükség van az anya állandó és rendszeres közbejárására. És akármilyen is az a munkamegosztás a családokban, azért az apró gyerekeknek mindenféle gondja elsősorban az anyákra hárul. Egyszerűen nem bírják, nem bírták az aprógyerekes anyák ezt a ketős terhelést. Ez volt többek között az egyik oka, hogy miért is zuhant le annyira a születésszám.

1967-től megvalósítottuk a gyermekszületés után fizetett pótlékok, a gyest-l. Már az első évben statisztikailag kimutatót több 10 ezret emelt a születésszámom. De akkor már évente 50—60 ezres minuszban voltunk, úgy hogy még ezzel a több 10 ezres emeléssel sem értük el a normális születésszámot. Egy 10—11 milliós nemzetnél évi 180—190 ezer volna a normális utánpótlás.

Úgy látom, hogy a család, sőt hazánk jövőjének reménytelő alakulása nagyrészt a nők, az anyák helyzetén, gondolkodásán, életszemléletén múlik.

(A nők világszerte nem találják meg azt a formát, amely egyfelől biztosítja, hogy a nő anyai szerepe ne legyen alárendelt helyzetben, és ugyanakkor rendezetten vállaljanak közéleti hivatást, munkát. Tulajdonképpen a főbajok onnan származnak, — hogy itt már speciálisan a mi gondjainkról beszéljék —, hogy nálunk a sokfajta dózsiner és egyéb gondolkodások miatt még túlhajtottunk bizonyos nyugati feminista szemléletet és tétleket. A nők munkába állítása címszava mellett végképp nem tördeltünk arra, hogy az anyai szereppel, funkciókkal hogyan esz tesszük össze az új társadalmi és egyéb funkcióit. Nekünk a termelési funkcióit és egyéb hivatásokat semmiképp sem lehet másként megvalósítani a nők esetében, csak úgy, hogy az anyai funkcióit mindezzel összhangba hozzuk.

A „főhivatású anyaság” elismerését kellene egyre inkább sürgetni. A többgyermekes anya otthon maradhatna és úgy kapná a pénzt, mintha mindegyikkel jöletti, társadalmi gondozásban volna. Megadnánk ezzel a világon mindenütt érvényes jogokat az anyáknak: ha kívánják, otthon maguk nevelhessék apró gyermekeiket. Ez nyilvánlag és munkaerőben is megtakarítás lenne az államnak. Ha egy mama két gyermeket látadja a bölcsődébe és ő maga elmegy dolgozni, akkor 1,5 munkaerőt be kell állítani. Ez még csak kétgyermekes mama, három gyereknél még több. Tulajdonképpen tehát a munkaerő mérlegben is segítség volna, ha az anya otthon maradhatna.

Tény az, hogy a házasságra nevelésben rettenetesen rosszul állunk. Egyáltalán, az érzelmi nevelésünk az egész iskolarendszeren belül rosszul működik. Van nálunk egy új irányzat, ami az uralkodó szellemi irányzat rangjára tör. Egy vulgárracionalizmus, egy fél-racionalizmus. Ez olyan *félészű racionalizmus*, amely írja a romantikát, írja az illúziókat. Mindenfelé itogat, ami nem racionális, és rettenetesen sok kárt okoz —, az én megítélesem szerint. Ez az, ami a tanterveket is olyanformán alakította át, hogy egyre kevesebb az érzelmi nevelést szolgáló tantárgy. *Ez ember és a társadalom központi humán tárgyát egyre inkább a perifériára szorulnak*, elfoglalja helyüket a kalmpirín képlet, vagy egyébek, amik nem az emberségre adnak hozzá, és amit meg lehet találni a lexikonokban. Nem arról van szó, hogy a tudományokat főbb törvényeikben nem kell ismerni a mai diáknak, de anyai fölösleges hordalékot nyomnak a fejükbe, ugyanakkor, amikor emberségükben, a szociális kultúrában nem kapnak elég nevelést.

Hát itt volna a másik feladat: hogy a szociális kultúrában való nevelést, és különösen a házasságra nevelést erősítsék.

Nem tudom az egyházi iskolákban mennyire volna lehetőség arra, hogy a tantervben is biztosítsák és beiktassák a *családra való felkészítést*, arra a felelősségre való nevelést, ami a házassággal, a *gyermek-neveléssel, a gyermek vállalásával jár együtt*. Nem általános ismeretekre gondolok itt, hanem a konkrét,

tehát a jelen helyzetre méretezett felkészülésre, amely számba veszi azokat a káros hatásokat, amik ma itt hozzánkban is, és állandó utánpótlásként, külföldről érkezően, lajuzják, rombolják a családot, a házasságokat.

Talán a harmadik feladat az lenne, ami még teljesen megoldatlan, de különféle próbálkozásokkal lehetne közelebb jutni hozzá: Valóban hogyan lehetne összeegyeztetni *korunk új női státuszát az anyasággal, ami modern is, de ugyanakkor nem károsítja az anyasági helyzetét és szerepét*. Ez nagy gond, különösen egy életszakasznál, — főleg a huszonéves nőknek a nagy gondja, ami a harmincas évek közepéig tart. Utána tulajdonképpen még fiatalon, — negyvenéves koruk táján, amikor a gyerekek felnőnek, — beilleszkedhetnek mindenféle hivatásba, munkába, egyebekbe. Úgy kellene ezt lehetővé tenni, hogy ne váljék hátrányukra az, hogy három vagy több gyermeket neveltek. Volt annak a bizonyos családvitának egy külön javaslata is, hogy a *három vagy többgyermekes anyák nevelő munkáját számítsák be a nyugdíjba, vagy akkor is kapjanak nyugdíjat, ha nem dolgoztak soha! — amennyiben három vagy több gyermekük termelő munkát végez*.

Összhangba kellene hozni az anyaságot a termelő munkával vagy egyéb hivatással, hogy ez ne menjen az anyaságuk kárára. *Az emancipációnak ezt a valóban modern, de a nyugati feminista gőzről mentes formáját kellene kimunkálnunk, ebben is fontos szerepük volna az egyházaknak*. Ami ehhez az első, a feltétlenül tényező, hogy kikapcsoljuk a kényszert a szüléssel, de a nem-szülés kényszerét is! Mert nálunk a nem-szülés kényszere érvényesül anyagi vagy mindenféle más szempontból.

Az egyházaknak is fel kellene vetniük a „főhivatású anyaság” kérdését. Lehetővé kellene tenni, hogy olyan családokban, ahol minden erkölcsi tényező és készség megvan az újabb gyermek vállalására, ott az anya akár 3 vagy több gyermeket is vállalhat —, és ez ne okozzon neki sem anyagi, sem egyéb hátrányt. Számítanunk kell arra, hogy mindig vannak olyan nők, akik nem mennek férjhez, vannak olyanok, akik egészségtük vagy hivatásuk, vagy egyébek miatt nem vállalnak gyereket, és nagyon bőven vannak olyanok — nálunk talán a legtöbben a világon —, akik csak egy gyereket vállalnak. Ezt csak úgy lehet kiegyensúlyozni, hogy akik 5 gyereket akarnak, ötot nevelhessenek. Akik a gyerekek nevelésére akarják szentelni életüket, akik ezt érzik hivatásuknak, akik szívesen vállalják, azoknak lehetővé kell tenni a több gyerek tisztességes és nyugodt felnevelését *anyagiilag és társadalmilag is*. Csak az ilyen anyák segítségével hozhatjuk helyre népességünk egyensúlyát. Az 1973-ban kijelentett kívánatos 3 gyermekes családmódel semmiben sem hatott a közvéleményre. Ilyenformán doktrínert elvekket, célokkal nem lehet valamit csinálni, csak azal, haak 10 ezer vagy 5 ezer olyan anya lenne ebben a társadalomban, aki 5—6 gyereket egészséges családi környezetben szívesen nevelne. Az ilyeneknek ezt anyagiilag lehetővé kellene tenni és biztosítani erte a nyugdíjat is. *Megérné ez a társadalomnak, megérné szívesen, egyszerűen*.

**SZÜLŐFÖLDEMEN
PETŐFI SÁNDOR**

Itt születtem én ezen a tájon
Az alföldi szőp nagy rónáságon,
Ez a város születésem helye,
Mintha dajkám dalával von tele,
Moor is hallom e dalt, elhangzott már:
„Cseerebogár, sárga cseerebogár!”

Úgy mentem el innen, mint kis gyermek,
És mint meglelt embert, úgy jöttem meg.
Héj anóta háza ezutánod telt el
Megrakodva búval és örömmel...
Húza ezutánod... az idő hogy lejár!
„Cseerebogár, sárga cseerebogár.”

Höl vagytok, ti régi jészdésőrszak?
Kövelétek csak egyet is lássák!
Foglaltok helyet itt mellemem,
Hadd félcijsem el, hogy férfi lettem,
Hogy vállamon huszonöt év van már...
„Cseerebogár, sárga cseerebogár.”

Mint nyugtalan madár az ágakon,
Helyről-helyre röpök gondolatom,
Szédeleni a sok szép emléket,
Mint a méh a virágról a mézet;
Minden régi kedves helyet bejár...
„Cseerebogár, sárga cseerebogár!”

Gyermek vagyok, gyermek lettem újra,
Lovagolok főfásitóp fújva,
Lovagolok szőlaj nádpartján,
Vályuhor mék, lovam inni kíván,
Megittam, gyi lovam, gyi Bevár...
„Cseerebogár, sárga cseerebogár!”

Megkondul az esteli hangcsó,
Kifáradt már a lovas és a ló,
Hazamegyek, ötlebe vezek dajkám,
Az alató néza hangzik ajkán,
Hallgatom s félálomban vagyok már...
„Cseerebogár, sárga cseerebogár!”

**FIAM ÉS A KIS TÖRÖK
TOLLAS TIBOR**

Falakon túl zaibongó udvar,
haminc kisló, kislóány,
nyári kert gyöngy viráglánc,
kettő a körön kívül áll.

A nehéz német szót nem értik,
az ő szavuknak száryma van.
S körön túl őszehozza őket
sorsuk: mindkettő tártalan.

Négyházas éve még szemben álltak
Mohácsnál, vagy Eger alatt, —
véres kereszt, félhold felettük,
most német égbolt, hallgatag.

Bárcaak szemükkel érik egymást,
itt fogadnak kettőn örök
barátságot, bajor talak közt:
fiam s Méte, a kis török.

**PETIKE JAR
KAFFKA MARGIT**

Két harcosvaszjú, pletke jöszög,
Butácska, édes gyerektópán,
Tétova, egyrűgyű, — tündéri nösszel
Most tipeg álal egy ócska szobán.
— Ehred a szivem jitékos kedve,
Elhorit főhélher virágozó,
Amikor lötöm, a kacagásom
Hangosan, édesen csapok elő.
Sok régi holcsin, szürke irásom
Úgy fut, iramlak száz fureza sugár,
— S én emek is, annak is kiáltani vágyom:
— Tip-top! Megindult. Petike jár!

Még fogja erősen az asztallábat,
És nyitva az ajka és úgy kipirul!
Hős emberi lázok, tüzes akarással
E rószarygyeske — megállni tanul.
Most, — most! Elhagyja és indul előre,
Hogy esetlik-botlik, mily tévedező!
Tip-top! S apróvna, kiébe megállva
Koppant víztől a törpe cipő.
Már ideér. Most nyújtja a karját,
— a Csak lassan, okosan, Peti fiam!
S megered szaporán, — elcsúsi nem ér rá,
Előre hajlik — s az ülembe van.

Tetszik a játék. Kezdeti újra.
A karsak mellé kerülök én,
Nagyhosszút lépne, nagyhamar előrun
S félhíllen szegényke az előjén.
Remeg a szája, sírni szeretne,
Sötétné: sajnálja-e valaki?
Gondolkozik még, felkel szegzeve
S új erővel fog újra neki.
Rószarysán újít előre tartva,
Tip-top! Úgy indul óvatosan,
Halkan, selypítve biatást magát, hogy:
— a Csak lassan! — Okosan! — Peti fiam!

S én nézem csak egyre, — homályos szemmel,
Borisz káprázat száll le reám:
Tünnék az évek. Megőregedtem.
Egyedül lakom ócska szobán.
S im néha erős lépés zaja hallik,
Jön egy dalis, ifjú legény,
— a Te vagy? Mit adjak? Kávést? Kalócsot?
Tip-top! Öregesen járom körül én.
S míg sok vidám csinját, nagy kiaküsdőst
Sorra beszéli, kacagva vigan, —
Reszketve, ijedten süttögesen én el:
— a Csak lassan!
Csak lassan, — okosan, — Peti fiam!

MINDEN FAJTA CEMENT ÉS BETON
MUNKÁT VÁLLAL
KÁDÁR IGNÁC
139 SIMS TEL: 385-2662

1550 CEDAR HILL CROSS ROAD
TEL: 477-3023

INSZTALACIÓVÉNY LÉGIÓJÓBB SEGÍTSÉG A
BRITISH AMERICAN REALTY LTD.
947 FORT TEL: 385-1431

Bestway Builders' Supply (1972) Ltd.
SUPPLIERS OF QUALITY BUILDING MATERIALS
B. HOWARTH, B.S.P. PRESIDENT PH: 348-8118
BOX 17, HILL 947, B.C.

ISL AND DRY-WALL LTD.
MINŐSÉGI MUNKÁ ÉS OTTHON,
MŐVELY ÉS IRÓDA RÉSZÉRE
GURALLY JÓZSEF
561 HILLSIDE TEL: 388-5378

**ALL-TEMP
REFRIGERATION**

Refrigerators & Freezers
Chests, Display &
Ice
4-10th MARDON (MT 0000)
TEL: 382-7218

CATHY'S FACIAL

NYUGTARTÓ KÖZMETIKAI KEZELÉS
TARTÓS SZÉPÜLLÁS ÉS SZÉPSÉGELŐSTÉSTÉS
EPILLÁLÁS, GYANTAZÁS, MANICUR
KÖZMETIKAI CIKKEK
KÖVÉR KATI 3164 MARST.
TEL: 385-1991

UJSÁG

A Victorial
Nagyr Tárnsaktr
Bavi Ártesztője,
Kiadja a Vezetőné.
Postacím: Box 5053
Postal Station #B - VÖR 6N3
Telefon: 477-9819

CAPTAIN COOK TRAVEL

HUNGARIAN DEPARTMENT Albert J. Horvath Ph.D.

1744 Bloor Broadway
Vancouver, B.C.
V6J 1Y1

Telephone:
Box: (604) 734-8080
Res: (604) 939-3492
Cable Address: Arrivavel

VIKTORIAI MAGYAR TÁRSASKÖR

MEGHÍVÓ *** INVITATION

TO THE HARVEST DINNER-DANCE OF THE
CANADIAN-HUNGARIAN SOCIETY OF VICTORIA

**SZOMBATON
SZEPTEMBER 26-ÁN**

**UKRANIAN CULTURAL CENTRE
3277 DOUGLAS STREET**

BÁR NYITVA 7:30-TÓL 1:00-IG
MAGYAROS SMORGASBORD VACSORA 7:30-KOR
A TÁNCZENÉT JOSS VERNÓY ÉS
ZENEKARA SZOLGÁLTATJA.

BELÉPŐDIJ SZEMÉLYENKINT \$ 15.-
65 ÉV FELETT, 18 ALATT 12.-
JEGYEK AZ ALÁBBIAKNÁL KAPHATÓK:

TICKETS AVAILABLE:

APT KAMILL	477-9819	KÁDÁR EMMA	385-2662
BARÁTH KÁROLY	386-4389	PAYER LAJOS	385-8052
SAFRANYIK LÁSZLÓ		652-3484	

PIKNIK-AUGUSZTUS 30-VASÁRNAP
ELK LAKE - EAGLE PARK

HÁZI KÉSZÍTÉSŰ MAGYAR KOLBASZ

ELADÁSA A TÁNCCSOPORT JAVÁRA SZEPTEMBER 20, VASÁRNAP D.U. 2-4

I. b. \$ 3.- KÁDÁR EMMA, 139 SIMS - TEL. 385-2662 - RENDELÉSEKET MÁRIS FELVESZÜNK!